

Marktconsultatieverslag

ten behoeve van de voorgenomen Europese aanbesteding

Kwaliteit en Testen2

van

Rijkswaterstaat (RWS)

Colofon

Uitgegeven door	InkoopCentrum IV
Informatie	inkoopcentrum-iv@rws.nl
Uitgevoerd door	Projectteam Kwaliteit en Testen2
Opmaak	
Datum	5 april 2019
Status	Definitief
Versienummer	V1.0

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Doel van de Marktconsultatie	3
1.3 Aanpak van de Marktconsultatie op hoofdlijnen	4
2. Vragenlijst	5

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Deze Marktconsultatie dient ter voorbereiding op de voorgenomen aanbesteding Kwaliteit en Testen². Rijkswaterstaat (hierna: RWS) hecht grote waarde aan de mening van marktpartijen en wil hen vroegtijdig en actief betrekken voordat de voorgenomen aanbesteding van start gaat.

Centrum IV Verificatie en Validatie (CIVVV) binnen het organisatieonderdeel Centrale Informatievoorziening (CIV) van Rijkswaterstaat biedt voor alle IV-systemen binnen Rijkswaterstaat (RWS) kwaliteits- en testdiensten. Vanuit deze rol ondersteunt CIVVV projecten en beheerorganisaties bij het inzichtelijk maken en minimaliseren van de risico's die RWS loopt bij de implementatie van nieuwe of gewijzigde IV-oplossingen. Om deze dienstverlening te leveren maakt CIVVV gebruik van het huidige Kwaliteit en Testen contract. Dit contract loopt af op 8 juni 2020¹ en om de dienstverlening voort te zetten dient het contract opnieuw in de markt te worden gezet.

Alvorens een aanbesteding voor te bereiden, wil RWS-CIV de markt bevragen over de door RWS-CIV voorgestelde aanpak. RWS-CIV heeft daarom marktpartijen uitgenodigd om deel te nemen aan deze marktconsultatie.

1.2 Doel van de Marktconsultatie

RWS heeft dit Marktconsultatiedocument gepubliceerd op TenderNed met als doel zoveel mogelijk marktpartijen te bereiken, te interesseren en te stimuleren tot meedenken.

RWS beoogt met deze Marktconsultatie:

- Inzicht te verkrijgen in de reële haalbaarheid van het project en in de randvoorwaarden waaronder het project kan worden uitgevoerd;
- Input te vergaren voor de inkoop-/aanbestedingsstrategie en de aanbestedingsstukken (nieuwe ideeën opdoen en bestaande ideeën toetsen);
- De markt in een vroeg stadium bij het project te betrekken om de aanbestedingsstukken zo goed mogelijk te kunnen afstemmen op de marktsituatie.

Meer in het bijzonder beoogt RWS te onderzoeken:

- Of private partijen interesse en capaciteit hebben om de opdracht uit te voeren;
- Of de ideeën van RWS passen bij innovatie, toekomstige marktontwikkelingen, producten en partijen;
- Of er voldoende gekwalificeerde leveranciers beschikbaar zijn in de markt;
- Of de markt kan voldoen aan de voorgestelde scope;
- Of de markt andere oplossingsrichtingen kent.

RWS benadrukt dat deze Marktconsultatie geen onderdeel uitmaakt van de aanbesteding én dat hieraan geen rechten kunnen worden ontleend.

Verkregen inzichten uit de Marktconsultatie gebruikt RWS (waar relevant) in de voorbereiding van de aanbesteding en de aanbestedingsstukken. RWS behoudt zich het recht voor om deze inzichten niet of niet volledig te gebruiken.

¹ uiterste datum 08-06-2020, vaste looptijd 08-06-2012 tot en met 08-06-2016 met 4 x 1 opties tot verlenging. 3 opties reeds ingeroepen.

1.3 Aanpak van de Marktconsultatie op hoofdlijnen

De Marktconsultatie is gestart met de publicatie van het marktconsultatiedocument met daarin de vragen van RWS CIV op TenderNed.

Iedere geïnteresseerde marktpartij, die van mening was dat zij een bijdrage kan leveren aan de marktconsultatie, werd verzocht om de antwoorden op de vragen uit deze marktconsultatie schriftelijk in te dienen.

Op de marktconsultatie hebben elf marktpartijen gereageerd. Met vijf marktpartijen heeft RWS CIV gesprekken gevoerd om hen een aanvullende toelichting te laten geven op hun antwoorden.

RWS CIV dankt alle marktpartijen die deel hebben genomen aan deze marktconsultatie.

Dit verslag van de marktconsultatie dat geheel geanonimiseerd is wordt uiterlijk op 5 april 2019 gepubliceerd. Aan de marktpartijen die deel hebben genomen aan de marktconsultatie wordt het marktconsultatieverslag tevens digitaal verzonden.

2. Vragenlijst

Hieronder volgt een beknopte weergave van de vragen en een samenvatting van RWS CIV van de geanonimiseerde schriftelijke en mondelinge reacties daarop van de marktpartijen. In dit verslag wordt geen blijk gegeven van specifieke verwijzingen naar deelnemers of van commercieel gevoelige informatie.

Vragen over de dienstverlening (Uitvoering, Beheer)
Vraag 1 Methodieken en technieken: Wat is uw ervaring met het toepassen van verschillende methodieken en technieken binnen één organisatie? Noem voorbeelden. Toelichting: Binnen de RWS organisaties zijn klanten met verschillende volwassenheidsniveaus en complexiteit
Samenvatting reacties: Verschillende niveau's van volwassenheid in de organisatie leiden tot de inzet van verschillende methodes en technieken. Door de diversiteit aan projecten is de vraag ook heel divers. De inzet van diverse tooling voor QA kan toegevoegde waarde hebben, mits de diversiteit erop is gericht om de effectiviteit te vergroten. Er moet continue geschakeld worden tussen verschillende aanpakken, zoals Waterval en DevOps, agile en scrum, functioneel en geautomatiseerd. Het is belangrijk om in de teststrategie testmethodes te kiezen met een evenwichtige verdeling tussen verificatie en validatie van de software. Uiteindelijk bepalen de kans en de impact van het risico de gekozen methodiek en technieken.
Vraag 2 Slim toepassen van technologieën: Wat is uw ervaring met (automatische) testtools (zoals performance, security, etc.)? Noem voorbeelden.
Samenvatting reacties: Automatische testtools worden hedendaags ingezet om sneller feedback te verkrijgen, dan wel om herhalende taken te automatiseren. Alle gangbare commerciële en opensource testtools en eigen ontwikkelde tools en frameworks kunnen worden ingezet. Omdat testen vaak op het kritieke pad van een project zit, gaat veel aandacht naar het automatiseren van de testen. Echter automatiseren kost tijd en de code moet worden onderhouden. Dit onderhoud vraagt structureel tijd. Eén op één uw handmatige werk automatiseren zal vrijwel nooit het gewenste resultaat opleveren. Testen als performancetesten en regressietesten zijn simpelweg niet meer efficiënt en haalbaar zonder adequate tooling. Bijvoorbeeld statische code analyse en security testing geven snel inzicht in kwaliteitsaspecten van de software. In het geval dat de juiste expertise niet zelf beschikbaar is, wordt vaak een van specialistische partner ingeschakeld.
Vraag 3 Zijn er andere innovatieve oplossingen of alternatieve oplossingsrichtingen voor de scope, zo ja welke? Noem deze.
Samenvatting reacties: Belangrijk is om een representatieve afspiegeling te hebben van de applicatieketens. Ongeacht de toekomst van het ontwikkelproces (Waterval, Agile, DevOps, CI/CD). Voor RWS is het van belang om domeinoverstijgend de impact van nieuwe software of

functionaliteit vast te kunnen stellen. Zo kan een RWS een goede impactanalyse uit laten voeren en kunnen gebruikers in een vertrouwde omgeving de software en/of functionaliteit accepteren. Dit zorgt voor kwalitatief beter werkende software en reduceert foutkosten.

Een strategie die moet helpen de doelstellingen te realiseren op het gebied van kwaliteit, efficiëntie, effectiviteit, standaardisatie en de beweging richting witness en competence center.

Inzet van team(s) om trends in de markt te volgen en te onderzoeken. Nieuwe technologieën worden snel toegankelijk bijvoorbeeld op het gebied van Test Automation, Agile, Mobile Solutions en Artificial Intelligence. Er is een belangrijke rol voor AI bijvoorbeeld het bewaken van kwaliteit van software voor tunnels en bruggen.

Vraag 4

Hoe kan het operationele uitvoeringsproces van het contract voor RWS als opdrachtnemer effectief en efficiënt ingericht worden?

Samenvatting reacties:

In een RWS organisatie met een groot aantal, gelijktijdig lopende, verschillende projecten zijn heldere sturings- en kwaliteitseisen nodig.

Een governance met rollen op de juiste niveau's en heldere verantwoordelijkheden, waarbij er steeds één aanspreekpunt is voor de klant met één vaste vervanger. Formele overlegstructuren zijn essentieel.

Een gemeenschappelijk beeld van de gemeenschappelijke waarden zorgt er voor dat RWS en opdrachtnemer samen verantwoordelijk zijn voor het eindresultaat. Deze waarden staan centraal bij elke beslissing. Wederzijdse verantwoordelijkheid, vertrouwen en transparantie in een open en transparant partnership zijn kritische succesfactoren.

De efficiëntie en effectiviteit in de uitvoering kan worden bereikt met de inzet van bijvoorbeeld 1 (of meer) Delivery Managers (DM), een risicogedreven kwaliteitsdashboard of het separaat uitvragen van de testuitvoering (werkpakket 2) en de regie (werkpakketten 1 en 3).

Wanneer diensten uit de dienstencatalogus worden uitgevraagd, in plaats van het inhuren van individuele professionals inhuurt, kunnen resource- en capaciteit management bij de opdrachtnemer worden onder gebracht, waardoor deze de test- en kwaliteitsdiensten snel, flexibel en efficiënt kan leveren.

Vragen over kennis en ervaring Opzet, inrichting, toekomst, klanten, borging

Vraag 5

Kwaliteit dienstverlening: Wat is uw ervaring met de relatie tussen het kwaliteitsproces en de uitvoering van de dienstverlening? Noem voorbeelden.

Samenvatting reacties:

Een kwaliteitsproces inrichten om de bewaken van de uitvoering van de dienstverlening zichtbaar te maken en bij te stellen, en die ondersteunend is aan het eindresultaat.

Een kwaliteitsproces voor de dienstverlening, en een kwaliteitsproces intern de opdrachtnemer. In beide gevallen kan benodigde bijsturing in een vroeg stadium signaleerd middels dashboards.

In dit dashboard worden relevante zaken voor kwaliteitsbewaking vastgelegd, zoals planningen, beschikbaarheid, voortgang en andere RWS-specifieke normen zodat een geïntegreerd beeld beschikbaar is van de kwaliteit van de dienstverlening.

Vraag 6

Kwaliteit dienstverlening: Wat is uw ervaring met het ontzorgen van de opdrachtgever op het gebied van kwaliteit, testen en beheer?
Noem voorbeelden.

Toelichting: Het beroep op RWS en leveranciers van RWS dient zoveel mogelijk te worden beperkt (zelfwerkzaamheid).

Samenvatting reacties:

Het succesvol doorvoeren van kwaliteitsmaatregelen in een IV-proces zorgt voor een meer volwassen organisatie, een betere klant-leverancier relatie en zelfwerkzaamheid, maar dit vergt wederzijds vertrouwen. Met het vertrouwen in de aanwezige kennis en kunde en de vrijheid die RWS geeft, kunnen opdrachten succesvol worden uitgevoerd. Een proactieve interactie tussen RWS en opdrachtnemer is nodig.

Om dit vertrouwen te laten groeien moet er vooraf een duidelijke afbakening zijn van de scope van de opdracht. De scope bevat alle factoren die relevant zijn voor zowel RWS als opdrachtnemer om een goed resultaat te bereiken binnen een bepaalde opdracht.

Om de zelfwerkzaamheid te vergroten moeten beide partijen accepteren dat er tijd en energie moet worden gestoken in het vaststellen van de scope en het borgen van de continuïteit en betrouwbaarheid.

Zaken als testmanagement en -uitvoering kunnen prima worden ingevuld door een derde partij, waardoor RWS ontzorgd wordt.

Ontzorgen kan dan als een managed service worden aangeboden, waarbij de klant optimaal ontzorgd. RWS heeft primair een accepterende en sturende rol (strategisch), en de opdrachtnemer is maximaal adviserend en uitvoerend (tactisch en operationeel).

Vraag 7

Slim toepassen van technologieën: Wat is uw visie op nieuwe ontwikkelingen, toepassingen en trends op het gebied van Quality Assurance en testen in relatie tot RWS?
Noem voorbeelden.

Samenvatting reacties:

Het creëren van een kwaliteitscultuur binnen de gehele RWS organisatie.
Integrale Quality Assurance rol binnen projecten, programma's en afdelingen.

Nieuwe technologieën vereisen nieuwe vaardigheden, maar veel is ook hetzelfde gebleven. De verwachting dat een robot al het kwaliteitborgingswerk uit handen neemt, zal niet gaan gebeuren.

Er komen meer tools beschikbaar om de diversiteit aan testbehoefte te ondersteunen. Dit brengt ook complexiteit met zich mee. Alle ontwikkelingen, van IA tot aan CI/CD, schrijven een toenemende mate van automatisering voor. Binnen verschillende fases van het project of ontwikkeling worden verschillende elementen geautomatiseerd, afhankelijk van de volwassenheid en aard van de ontwikkeling. Belangrijk hierbij is dat er bij aanvang van het project aandacht is voor de acceptatiecriteria.

Trends:

Meer testen in productieomgevingen. De afstand en de doorlooptijd tussen ontwikkelen en productie steeds kleiner door het automatiseren van het voortbrengingsproces, het slim in- en uitschakelen van functionaliteit en het omschakelen tussen omgevingen. Dit betekent een verschuiving van het controle op opgeleverde producten naar de controle op de correcte werking van de geautomatiseerde pipeline. Twee identieke productieomgevingen die switchen.

Het gebruik van testclouds zal toenemen.

RWS moet ook denken om bijvoorbeeld nieuwe functionaliteit in schaduw mee te laten

draaien in de operationele omgeving, of het wijzigen van werking vande functioaliteit van “buiten af”. AI gebaseerde modellen in de toekomst een belangrijke rol spelen, bijvoorbeeld bij tunnels en bruggen.
Vraag 8 Samenwerking: Wat is uw ervaring met governancemodellen en de manier waarom deze de samenwerking ondersteunen? Noem voorbeelden.
Samenvatting reacties: Vrijwel alle leveranciers spreken over Samenwerken/ Partnerschap gebaseerd op vertrouwen en duidelijke verdeling van de verantwoordelijkheden. Succesfactoren daarbij zijn: • Informele communicatie: Frequent afstemmen • Formele overleggen: Operationeel/ tactisch/ strategische/ evaluatie • Heldere rollen taken verantwoordelijkheden • Voldoende vrijheid om in je rol te kunnen acteren (gebruik hiervoor ook de PDC) • Gespiegelde governance • Maak gebruik van Rolling forecasts/ roadmaps • Maak afspraken over fluctuatie in personeel/ op en afschalen • Borg onafhankelijkheid van de leverancier • Kies voor resultaatgericht aansturen ipv “inzet van losse handen”
Vraag 9 Samenwerking: Wat is uw ervaring met complexe klantbehoefte vertalen naar standaard producten en diensten? Noem voorbeelden.
Samenvatting reacties: De marktpartijen erkennen allemaal het belang van PDC maar zien ook een beperkend karakter wanneer opdrachten moeilijk zijn te definiëren. Veelal geven ze aan dat maatwerk belangrijk is omdat verschillende diensten in verschillende varianten uitgevoerd kunnen worden. Denk hierbij aan verschillende prijsmethodieken passend bij de gekozen ontwikkelmethodiek maar ook aan verschillen in complexiteit, risico en/of diepgang van het project.
Vraag 10 Interne kwaliteitsborging (flexibiliteit): Wat is uw ervaring met op- en afschalen van capaciteit? Noem voorbeelden.
Samenvatting reacties: Marktpartijen onderschrijven het belang van de juiste mensen op de juiste plek en benadrukken dat ze dit willen doen zonder onnodige reserve capaciteit te hebben. Ze geven aan dat: Hoe groter de planbaarheid hoe makkelijker het op en afschalen is: (Rolling)forecast is essentieel. Ook het gebruik van intakes en matchingsprocessen zorgt voor snelle opschaling, met name de grote partijen hebben hier (geautomatiseerde) methodieken voor. Vrijwel alle marktpartijen maken gebruik van Kern- of klantteams in combinatie met een brede flexibele schil.
Vraag 11 Interne kwaliteitsborging (capaciteit): Wat is uw ervaring met in- door- en uitstroom van medewerkers (die uit eigen beweging vertrekken of van wie de prestaties onvoldoende zijn) in relatie tot een dergelijke opdracht? Noem voorbeelden.
Samenvatting reacties: De marktpartijen geven aan dat het een fact of life is dat mensen in-, door-, en

uitstromen, maar erkennen wel het risico voor kennisverlies en problemen met inzetbaarheid van hun medewerkers bij de klant.

De marktpartijen beschrijven verschillende manieren om bovenstaand risico te beheersen. De volgende aspecten komen bij veelal alle bedrijven terug:

- Doorstroom van junior medior senior waarbij junior onder begeleiding blijft
- Veel aanbod aan (interne) opleidingen
- Uitdagende klussen passend bij ambitie van medewerkers en klik met OG
- Planbare uitstroom dient geen risico te vormen voor de klant
- Kennisoverdracht is belangrijk
- Gebruik van vaste teams en flexibele schil
- Sturen op medewerker tevredenheid

Vraag 12

Interne kwaliteitsborging: Wat is uw ervaring met de samenwerking in de totstandkoming van gezamenlijke interne kwaliteitsborging?
Noem voorbeelden.

Samenvatting reacties:

Enkele, met name de grote marktpartijen hebben gestandaardiseerde kwaliteitsmodellen die ze toepassen (al dan niet in getailord) bij klanten. Vrijwel alle marktpartijen zijn gewend om met SCB te werken. En gebruiken de gangbare standaarden zoals ISO, TMAP, ISTBQ etc. Tevens benadrukken de meeste marktpartijen dat samenwerking van groot belang is bij de interne kwaliteitsborging.

Een antwoord op de ervaringen naar een gezamenlijke interne kwaliteitsborging wordt niet specifiek gegeven.

Vragen over de aanbesteding en contract

Vraag 13

Transitie: Wat is uw ervaring met een transitie van de huidige naar de toekomstige opdrachtnemer?
Noem voorbeelden.

Samenvatting reacties:

Vrijwel alle marktpartijen benadrukken het belang van kennisoverdracht om de continuïteit van de dienstverlening te borgen. Hiervoor worden diverse methodieken beschreven waarbij de warme overdracht de gemene deler is. Belangrijke aandachtspunten hierbij zijn:

- Belang van behoud van medewerkers op sleutelposities tijdens de transitie
- Gebruik de gedragscode Re-transitie van Platform Outsourcing Nederland
- doe overdracht van zowel van de businessprocessen als van de techniek
- maak gebruik van intakes
- mentoring bij sleutel posities
- Communicatie: Direct en snel schakelen is een must

Tevens geven enkele marktpartijen aan dat een gestructureerd transitieplan belangrijk is. Tips hiervoor zijn:

- Documentatie dient op orde te zijn
- Snel transitie naar nieuwe opdrachtnemer/ nieuwe opdrachtnemer in de lead
- Onderken verschillende fases in de transitie zoals Eerste as is daarna eventuele verbeteringen
- Vraag van latende en nieuwe OG (re)transitiemanagers

Vraag 14

Aanbesteding: RWS wil een opdrachtnemer contracteren die onafhankelijk optreedt. Hoe waarborgt u deze onafhankelijkheid?

Samenvatting reacties:

Een aantal marktpartijen, met name de grotere bedrijven, geeft aan dat zij als

professioneel dienstverlener goed in staat zijn de 2 vakgebieden softwareontwikkeling en QA & Testen onafhankelijk van elkaar in te richten. Een marktpartij geeft daarbij aan dat de onafhankelijkheid in eerste instantie is te borgen door leveranciers niet zowel voor softwareontwikkeling als voor testen te laten kwalificeren bij de aanbestedingen.

Sommige marktpartijen geven aan dat het risico van testen op subjectieve wijze voorkomen kan worden door een opdrachtnemer te contracteren die enkel de OG als opdrachtgever heeft.

Een marktpartij geeft aan dat een onafhankelijke opdrachtnemer acteert vanuit de situatie dat zij niet onder invloed is van iets of iemand, doordat opdrachtnemer geen lopende belangen heeft in externe partijen, opdrachtnemer vrij is in haar leverancierskeuze, en opdrachtnemer handelt naar opdrachtgever als partner en niet als contractpartij.

Vraag 15

Aanbesteding: RWS wil een opdrachtnemer contracteren die onafhankelijk optreedt. Wat zou u RWS adviseren voor de aanpak van deze aanbesteding om situaties te voorkomen waarin de opdrachtnemer als een slager zijn eigen vlees keurt?

Samenvatting reacties:

Marktpartijen stellen de volgende mogelijkheden voor:

- Zorg voor een indeling in (3) percelen en biedt de mogelijkheid voor bedrijven om op beide percelen in te schrijven en bepaal bij gunning wie welk perceel mag doen. Ook wordt aangegeven dat marktpartijen nu juist niet op alle percelen zouden mogen inschrijven.
- Laat marktpartijen kiezen op welk werkpakket ze willen inschrijven, bijv. QA, of testwerkzaamheden.
- Betrokken medewerkers worden niet direct betrokken bij activiteiten van de leveranciers. Als bedrijf maatregelen in de governance nemen en afspraken maken in de uit te voeren projecten. Door het scheiden van rapportage en verantwoordelijkheid ontstaat er geen afhankelijkheid en daardoor geen belang.
- Scheiden van development en testen door dit uit te laten voeren door afzonderlijke partijen.
- Een (kleinere) marktpartij geeft aan dat het belangrijk is een onafhankelijke testspecialist te contracteren.
- Uitsluiten dat huidige of toekomstige softwareleveranciers inschrijven op de aanbesteding K&T2, of meerdere opdrachtnemers K&T2 contracteren en er in de operatie voor te zorgen dat één opdrachtnemer nooit als softwareleverancier én K&T leverancier bij hetzelfde object (bijvoorbeeld applicatie) betrokken is.
- Contracteer een opdrachtnemer die geen enkele vorm van softwareontwikkeling uitvoert.

Vraag 16

Aanbesteding: Welke risico's en kansen ziet u, gelet op de gevraagde dienstverlening, en op welke manier kunnen deze volgens u beperkt, respectievelijk benut worden?

Samenvatting reacties:

Risico's m.b.t.

- ambitie CIVVV onvoldoende incentive is om de beweging naar kortcyclische ontwikkeling te maken.
- samenwerken in de keten zoals miscommunicatie, uitlopen planningen, verwachtingen van verantwoordelijkheden lopen uiteen.
- Financiën zoals het prijsmodel gaat niet mee met ontwikkelingen in de markt
- De onafhankelijkheid van de leverancier. Deze risico's zijn zeer diffuus al naar gelang de aard van de organisatie wordt deze onafhankelijke rol anders uitgelegd.
- Kwaliteit van de dienstverlening, zoals geen concurrentie als je 1 leverancier hebt op de te laat betrekken van CIVVV, geen concurrentie op kwaliteit, ontstaan van technical dept. Er wordt niet gekeken naar het menselijke aspect van testen en nieuwe ontwikkelingen of systemen worden te veel gezien als super oplossing

voor alles. Kansen m.b.t. • Kwaliteit van dienstverlening door professionalisering, testen naar een volgend niveau te brengen • Innovaties • Verbetering van de Kennis dmv, uniformering, opleidingen en workshops
Vraag 17 Aanbesteding: Zou u, gelet op de gevraagde dienstverlening , overwegen deel te nemen aan de voorgenomen aanbesteding?
Samenvatting reacties: Het overgrote deel van de Marktpartijen geeft aan dat ze in zullen gaan schrijven. Slechts enkele marktpartijen geven aan dat ze mogelijk niet zullen inschrijven.
Vraag 18 Aanbesteding: Wat zouden voor u redenen kunnen zijn om wel of niet deel te nemen aan de aanbestedingsprocedure?
Samenvatting reacties: Zie ook de eerdere antwoorden op vraag 17. De antwoorden zijn vrij divers. Marktpartijen geven aan dat de scope van deze opdracht past bij hun bedrijf. Enkele marktpartijen geven aan dat de wijze van aanbesteden (verhouding kwaliteit/prijs) en de voorwaarden een rol kunnen spelen. Twee marktpartijen geven aan dat zij niet zouden willen dat zij door testwerkzaamheden uit te voeren niet meer in aanmerking zouden kunnen komen voor andere dienstverlening zoals ontwikkeltrajecten.
Vraag 19 Contract: Wat is uw ervaring met KPI's waarop u als opdrachtnemer beoordeeld zou willen worden voor Kwaliteit & Testen? Noem voorbeelden.
Samenvatting reacties: Belangrijk bij KPI scores is de dialoog over uw verwachtingen, een enorme focus op KPI zorgt niet perse voor betere kwaliteit. Zoek balans tussen kwalitatief en kwantiteit indicatoren. Tevens moet de benchmark van de KPI haalbaar zijn (niemand haalt 100%) en moet de leverancier invloed kunnen hebben op de score van de KPI. Voorbeelden die werden gegeven in deze consultatie waren standaard KPI's, QA en test specifieke KPI's en relationele KPI's.
Vraag 20 Contract: Marktconforme tarieven: Wat is uw ervaring met het toepassen van vaste prijzen? Kent u andere contractvormen waarin vaste prijzen voor testen en toetsen zijn afgesproken? Noem voorbeelden.
Samenvatting reacties: Vrijwel alle marktpartijen zijn gewend om te werken met vaste prijzen maar vele plaatsen kanttekeningen/ risico's bij het gebruik van vaste prijzen. Enkele marktpartijen geven tips over vorm van vaste prijzen zoals het gebruik van categorieën (klein, middel groot) afhankelijk van de intensiteit van het testwerk / het toetsen. Als alternatief voor het berekenen van prijzen op basis uren kan worden gedacht aan bijvoorbeeld functiepunten, testcase, deliverable, storypoints, sprint, teamsize.

Vraag 21
Welke vraag mist u nog?

Samenvatting reacties:
Enkele marktpartijen geven aan geen vragen te hebben.

Andere marktpartijen stellen de volgende vragen.

In de toekomst wordt het steeds belangrijker om testen geautomatiseerd uit te voeren. Daar zal bestaande, maar ook te bouwen tooling voor gebruikt dienen te worden. Het bouwen, beheer en gebruik van deze testtooling is geen onderdeel van deze vragenlijst.

Hoe wordt omgegaan met licenties voor testtooling?
Wat is uw ervaring met test data management (TDM)?

We missen vragen over dienstverlening van advisering ten aanzien van het kwaliteitsproces en het IT-voortbrengingsproces.
In vraag 1 wordt gesteld dat er binnen de RWS organisaties klanten zijn met verschillende volwassenheidsniveaus. Hoe kan de leverancier bijdragen aan de verhoging van het volwassenheidsniveau van de klantorganisatie.
Of hoe de leverancier kan ondersteunen bij de een goede kwaliteitsborging binnen Agile softwareontwikkeling.

Wat is de bedoeling op de (middel) lange termijn? Kan RWS iets zeggen over de schaalbaarheid in de toekomst? Zullen de testwerkzaamheden toenemen of juist afnemen?

Bij de markconsultatie zouden wij verwachten dat de doelstellingen van RWS als uitgangspunt zouden zijn meegegeven. Dan zou de vraag relevant zijn: Hoe moeten we de aanbesteding inrichten om optimaal bij te dragen aan de doelstellingen van RWS?

Hoe toetst RWS dat de mensen die op de projecten worden ingezet ook de juiste kennis hebben en hoe is deze kennis bij deze mensen getoetst? Denk hierbij bijvoorbeeld aan ISTQB-certificering of een andere test gerelateerde certificering.
Waarom zit er in de vraagstellingen geen relatie met ontwerp en integratiestrategie. De samenhang van de ontwerp-, integratie-, en teststrategie borgt de kwaliteit. Kwaliteit kan niet middels testen worden "toegevoegd".

Wat zijn voor u succesfactoren in een prettige samenwerking in het kader van de gevraagde dienstverlening van Rijkswaterstaat?

Vraag 22
Heeft u nog adviezen en tips?

Samenvatting reacties:
De antwoorden bleken zeer uiteenlopend en erg divers zodat een beknopte samenvatting eigenlijk niet is te geven, maar RWS zal de tips ter harte nemen.